

Vem ser barn med FASD? Var finns information och verktyg?

Katarina Wittgard
FAS-föreningen

www.fasportalen.se

FASD

Fetala alkoholspektrumstörningar

1% av alla födselar

Neuropsykiatriska symtom

FAS –

fetalt alkoholsyndrom.

Medicinsk diagnos med fastställda kriterier:

- Tillväxthämning
- Specifika ansiktsdrag
- Symtom från centrala nervsystemet

(Andra beteckningar för alkoholskador kan förekomma, t.ex FAE, pFAS, ARND, ARBD)

Vem ser barn med FASD?

FASD syns oftast inte!

Alla som arbetar inom

- *Hälso- och sjukvård*
- *Socialtjänst*
- *Förskola och Skola*

kan möta barn med FASD.

Katarina Wittgard

FAS-föreningen

www.fasportalen.se

FASD växer inte bort

- Personer med FASD finns mitt ibland oss
- FASD är ofta osynligt
- FASD är livslångt
- De flesta med FASD har behov av stöd och hjälp hela livet
- Tidig upptäckt påverkar resten av livet

Katarina Wittgard
FAS-föreningen

www.fasportalen.se

Barn i gråzonen

Barn i gråzonen är barn med FASD som *inte* uppfyller kriterierna för fetalt alkoholsyndrom, eller som bara har lindrig, eller ingen, utvecklingsstörning.

De blir missförstådda i barndomen och har ofta bestående svårigheter i vuxen ålder.

Överkänslig mot intryck

Barn med FASD har skador på nervsystemet. De är överkänsliga, har svårt att avskärma sig från intryck.

De har svårt tolka intryck, känner inte exakt *vad* som är fel.

Kan reagera med hyperaktivitet och utåtagerande beteende.

Saker som kan trigga beteendeproblem:

- mycket människor
- stökig miljö
- kläder som stramar eller skaver
- material som känns obehagligt mot huden
- lukter som ingen annan upplever
- mat med viss smak eller konsistens
- ljud som upplevs obehagliga
- fel belysning

Katarina Wittgard

FAS-föreningen

www.fasportalen.se

”Låt honom göra misstag, så lär han sig till nästa gång”

Barn med FASD

- har svårt förstå orsak och verkan
- utsätter sig ofta för faror
- upprepar samma misstag
- lär sig INTE av att göra fel!
- måste träna på att göra rätt - hela livet.

Katarina Wittgard

FAS-föreningen

www.fasportalen.se

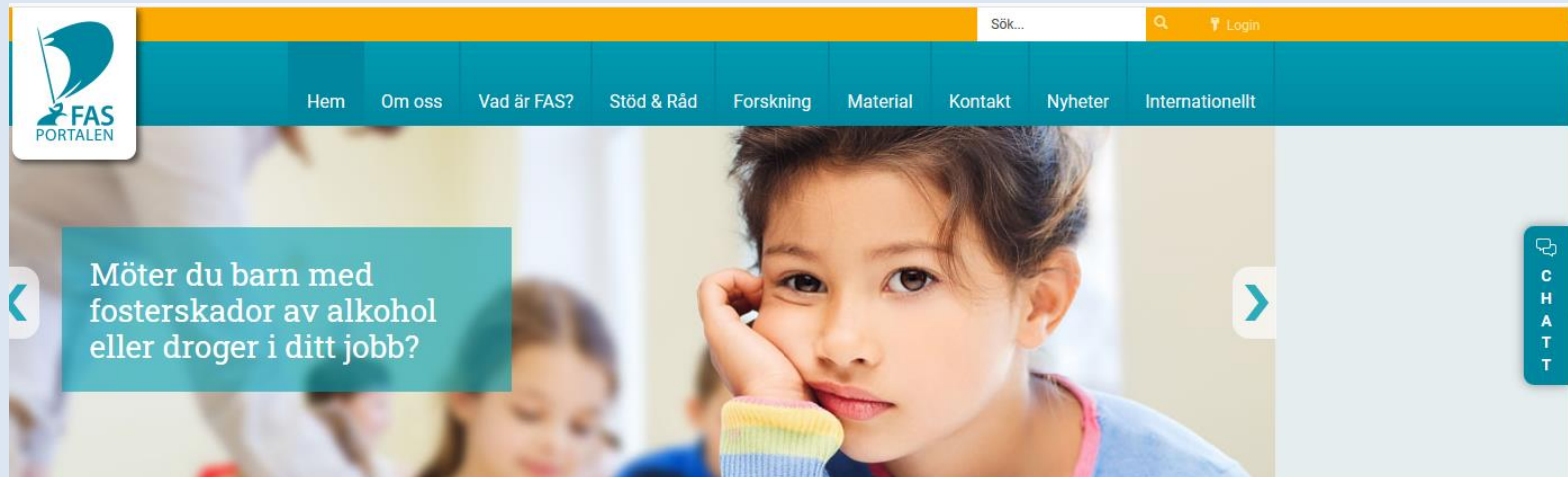
”Han vill bara slippa att göra det som är tråkigt”

Utgå alltid ifrån att barnet inte kan -
även om det kunde igår!

Barn med FASD har nedsatt minne.
Det innebär att de generellt har
”dåligt minne” OCH att förmågan att
minnas är beroende av dagsformen.
Det som är inlärt den ena dagen kan
vara bortglömt nästa dag, men
komma tillbaka den tredje.

Information om FASD och verktyg för alla som möter barn

Katarina Wittgard
FAS-föreningen

www.fasportalen.se

Det finns ingen universalmetod eller mirakelmedicin...

The screenshot shows the FAS Portalen website. The top navigation bar includes links for 'Hem', 'Om oss', 'Vad är FAS?', 'Stöd & Råd', 'Forskning', 'Material', 'Kontakt', 'Nyheter', and 'Internationellt'. The main content area is titled 'Hälsa- och sjukvård' and contains text about the challenges of diagnosis and treatment for FASD. A sidebar on the left lists various topics like 'STÖD & RÅD', 'INFORMATIONSFILM OM FAS', and 'HÄLSO- OCH SJUKVÅRD'. An image of a healthcare professional interacting with a patient is also visible.

Hälsa- och sjukvård

Du som jobbar inom hälso- och sjukvård träffar med jämna mellanrum patienter med FASD, fetala alkoholspektrumstörningar, eller andra drogrelaterade fosterskador, både barn och vuxna. I de flesta fall vet du förmodligen inte om det eftersom denna typ av skador ger upphov till funktionsnedsättningar som kan vara mer eller mindre osynliga.

Personer med FASD har ofta en mängd olika kontakter inom hälso- och sjukvården, det gäller såväl den somatiska som den psykiatriska vården. Det är inte ovanligt att ett barn under hela sin uppväxt inte bara besöker BVC regelbundet, utan även BUP och barnhabilitering samt flera olika former av specialistvård. Många har dessutom ett fortsatt stort vårdbehov i vuxenlivet.

När du möter en patient med FASD, i synnerhet ett barn, är det viktigt att vara utrustad med kunskap, men också med tid och tålmod. Personer med FASD är ofta oerhört stresskänsliga och blir lätt överstimulerade av nya miljöer, nya människor och för mycket intryck. I sådana situationer kan det bli kaotiskt och även den enklaste rutinundersökning blir omöjlig att genomföra. Det går dock att förebygga sådana situationer med ganska enkla medel och du hittar flera användbara verktyg här på portalen.

... MEN en omsorgsfullt genomförd utredning är en god början för att barn, ungdomar och vuxna med FAS och FASD ska få rätt vård.

Socialtjänst

Du som arbetar inom socialtjänsten möter barn som är i behov av vård och stöd, i många fall på grund av att de kommer från risk- eller missbruksmiljöer. En del av dem har fetala alkoholspektrumstörningar, FASD, eller andra skador orsakade av att de blivit utsatta för droger under fostertiden. Deras funktionsnedsättningar kan vara dolda och utan kunskap är det svårt att ge dessa barn rätt hjälp.

Hos barn med FASD är utredning och sätter in i hemmet. De bakomliggande eller drogfosterskador kunskap om FASD gör vuxna, med en ännu mer

- STÖD & RÅD
- INFORMATIONSFILM OM FAS
- HÄLSO- OCH SJUKVÅRD
- SKOLA OCH FÖRSKOLA
- SOCIALTJÄNST
- ANDRA VERKSAMHETER
- LIVSBERÄTTELSE
- ANHÖRIG

ch-förskola/Kognitiv-förmåga-och-intelligens

FASD i förskola och skolan

Om du har ett barn i din grupp/klass som är lite speciellt, ett barn som verkar ha svårt att fungera i gruppen, är extra oroligt, eller inte verkar förstå regler och konsekvenser, då kanske det är ett barn med FASD.

Du som jobbar i förskolans och skolans värld kommer att ställas inför stora utmaningar när du har en elev med FASD. Hyperaktivitet är vanligt hos dessa barn, liksom dåligt minne och inläringsvärigheter. Det är följder av de neurologiska skadorna och kan vara läroämnesprova och frustrerande även för den mest erfarna läraren. Likartade, m

Många barn avvikande, färgerna, el kravribban

Stöd och hjälp till anhöriga och närstående

Är du förälder, syskon, arbetskamrat, granne, eller har du kommit i kontakt med personer med FASD i något annat sammanhang? Då har du en unik möjlighet att göra skillnad! En förstående omgivning som vet vad FASD handlar om är ovärderligt för personer med denna typ av funktionsnedsättningar.

Har du själv FAS, FASD, eller annan drogrelaterad fosterskada, då vet du redan vad det handlar om, men människor i din omgivning kanske inte vet det. Att mötas av förståelse i små vardagsnära situationer minskar oro och stress för den som lever med FASD. Du som står nära och har en god relation till en person med FASD kan därför vara minst lika viktigt som organiserade stödsatser som kommer utifrån.

Som förälder har man en särskilt betydande roll, inte bara under barnets uppväxt utan också i vuxenlivet. Problematiken förändras under årens lopp och det är viktigt att vara uppdaterad, både som förälder och närstående.

Bli medlem i FAS-föreningen

Vi i FAS-föreningen jobbar för att barn med fosterskador av alkohol och droger ska få rätt hjälp och stöd i skolan, inom sjukvården och av socialtjänsten. Vill du stödja vårt fortsatta arbete? Bli medlem! FAS-föreningen är öppen för alla och det kostar bara 150 kr/person. Barn under 18 år betalar ingen avgift. Du kan också ge ett valfritt bidrag och erhålla ett gåvobevis.

Bli medlem i FAS-föreningen här

Katarina Wittgard
FAS-föreningen

www.fasportalen.se

Du som möter barn i ditt yrkesliv

Vet du att 1 av 100 barn har blivit så påverkat av alkohol före födelsen att de fötts med livslånga funktionsnedsättningar? Barn som behöver bli sedda av dig.

LÄR DIG HUR

www.1av100.se

**Tack för att
du lyssnade!**

Katarina Wittgard
FAS-föreningen

www.fasportalen.se

